

Tussenstand van de Commissie Verbetering Opleiding

De
Hollandsche
Molen

Maart 2025

Inleiding

Ruim een jaar geleden is de Commissie Verbetering Opleiding (CVO) aan de slag gegaan om in opdracht van zowel het Gilde van Molenaars (GVM) als De Hollandsche Molen (DHM) te kijken hoe de huidige opleiding verbeterd kan worden. De uitgangspunten herhalen we hier graag nog weer eens:

- Waarom stoppen molenaars in opleiding met de opleiding?
- Is de theorie te veel of te onbegrijpelijk?
- De opleiding moet in principe voor iedereen te volgen zijn.
- Zoveel mogelijk mensen geslaagd molenaar!

Binnen onze commissie hebben we drie hoofdlijnen onderscheiden die we uit willen werken binnen de termijn van twee jaar die ons door de Opleidingsraad (OR) gegeven is:

- De structuur van de opleiding
- Verbeteren van het theoretische kader
- Benoeming en begeleiding van instructeurs

Met de eerste twee zijn we, zoals de afdelingen ook tijdens onze rondgang van afgelopen winter hebben kunnen horen, druk aan de slag. Het laatste aspect zal bij de OR van het najaar 2025 meer aan de orde komen. Op de OR van 8 maart 2025 geven we een presentatie met daarin onze voortgang, hierbij doen we vast een kleine vooruitblik op hetgeen we daar gaan presenteren.

Kees Kammeraat, Hans Scheffer, Wim de Goeijen, Nico van den Broek, Marloes Stofferis, Simone Verscheure en Johan van Dijk

Structuur van de opleiding: drie fasen

Bij de rondgang langs de afdelingen is veelvuldig van gedachten gewisseld over de structuur van de opleiding en het voorstel van de CVO om de drie-fasen-structuur landelijk in te voeren. Het algemene beeld is dat er gematigd positief tegenaan gekeken wordt. Wat ons zeer duidelijk is, is dat het aantal uren zoals die bij de fases genoemd worden indicatief is en dat dit ook heel duidelijk gecommuniceerd moet worden. Iedere MIO volgt de opleiding in zijn eigen tempo en de een heeft meer uren nodig dan de ander om een bepaald gedeelte van de opleiding onder de knie te krijgen. De eerste fase zal, in tegenstelling tot wat in het eerste voorstel stond, zeker minimaal 70 uur moeten inhouden. Het is niet zo dat een MIO dan niet de hort op mag om andere molens te bekijken of daar mee te draaien, maar zeker voor het leggen van een goede en gedegen basis wordt dat niet actief gestimuleerd. Juist daar is de tweede fase voor bedoeld. Hierbij was al het voorstel om daarin de focus te leggen op andere molentypes binnen de regio en na onze rondgang willen we dat nog meer benadrukken: bijvoorbeeld in Groningen uren maken op een molen met zelfzwichting, in Gelderland op een molen met het Ten Have-systeem en in Noord-Holland een binnenkruier. Ook bij de verbreding naar andere molens moet de focus binnen de regio blijven, uiteindelijk zal ook de examencommissie hier bij het examineren rekening mee houden: de opbouw van een wipmolen zal in bijvoorbeeld Limburg niet worden bevraagd. Bij sommigen zit het grootste kritiekpunt van de drie-fasen-structuur op de fasetesten zoals die afgenomen dienen te worden en de eventuele administratieve rompslomp die daar mee gepaard zou gaan. De checklisten zijn al bij de lesbrieven geruime tijd opgenomen en zijn eenvoudig in te vullen en vooral ook indicatief: het geeft voor zowel instructeur als MIO een duidelijke houvast waar hij of zij staat in de opleiding. De bureaucratie zoals door sommigen verwacht is naar ons idee niet terecht en dit wordt door de instructeurs die hier al kortere of langere tijd mee werken ook beaamt. De CVO stelt verder voor om naast de onderdelen zoals die in de drie-fasen-structuur worden aangeboden ook een tiental uren af te laten tekenen op een molen waar belast is gedraaid. Al wordt hier niet op geëxamineerd, het is van wezenlijk belang dat een MIO dit aspect van het werken met een molen wel meekrijgt in de opleiding, te meer omdat hij of zij in zijn molenaarscarrière hoogstwaarschijnlijk te maken krijgt met het belast werken met een molen.

Theoretisch kader

Ook over het verbeteren van het aanbod van het theoretisch kader is uitgebreid gesproken tijdens de rondgangen langs de afdelingen. Moet er wel of geen herschrijving van het handboek komen? Moeten we wel of geen digitale presentaties gaan ontwikkelen? Enkele vragen die daarin cruciaal zijn. Het maken van algemene presentaties door middel van slides is geopperd door de commissie als oplossing om instructeurs en MIO's meer hapklaar iets aan te kunnen bieden. Veel gehoord is de terechte kritiek dat het lastig is om bijvoorbeeld een PowerPoint-presentatie te geven die door iemand anders is gemaakt. Als CVO hebben we daarom ook besloten om de focus vooral te leggen op het verder ontwikkelen van 'spinnen' zoals hieronder aangegeven. 8 maart zal hier in de presentatie een meer uitgewerkt voorbeeld van gegeven worden. Juist deze methode biedt heel veel mogelijkheden voor zelfstudie of voor theorie-onderwijs in meer klassikaal verband. Onder de verschillende onderdelen van de spin kunnen filmpjes, video's of andere uitleg gehangen worden met ook verwijzingen naar de handboeken. We willen hierin de exameneisen leidend laten zijn en daarbij ook opmerken dat de basis van de exameneisen blijft bestaan, maar dat er in overleg met de examencommissie de ruimte bestaat om een en ander aan te kunnen passen als toch blijkt dat dit nodig is bij het nader uitdiepen van bepaalde onderwerpen.

Besluit en voortgang

Hierboven hebben we een korte samenvatting gegeven van hetgeen we op de OR met jullie willen bespreken. Daarin zouden we graag het fiat van de vergadering krijgen om het concept van de drie-fasen-structuur verder uit te werken. Daarnaast willen we graag groen licht voor het verder uitwerken van de digitale modules zoals hierboven voorgesteld.

We hopen op een constructieve voortgang en zien jullie graag op 8 maart!

Met hartelijke groet,

Commissie Verbetering Opleiding, 1 maart 2025